

Telefoon (06) 22693915
Onderwerp Gronings Bod, reactie op de Energieagenda

Aan de politieke partijen die deelnemen aan de verkiezingen van 15 maart 2017, de Minister van Economische Zaken, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

Datum 08-03-2017

Bijlage(n) -

Ons kenmerk 6181258

Groningen, 8 maart 2017

Geachte lijsttrekkers, geachte heer Kamp, geachte heer Plasterk,
Geachte mevrouw Dijkema,

De gaswinning in Groningen is een van de meest besproken verkiezingsonderwerpen. De Tweede Kamer heeft haar standpunt bepaald inzake de hoogte van de gaswinning en de afhandeling van de schade. En tijdens het lijsttrekkersdebat van 8 februari jongstleden is gesproken over de mogelijkheid om Groningen een perspectief te bieden. Dat perspectief kan volgens ons geboden worden door onze positie als koploper in de energietransitie te versterken. Daarom sturen wij u hierbij ons Gronings Bod als reactie op de recent verschenen Energieagenda 'Naar een CO₂-arme energievoorziening'.

De Energieagenda zegt dat de energietransitie grotendeels plaats moet vinden op regionaal en lokaal niveau. Stad, Provincie Groningen en de regiogemeenten slaan de handen ineen om op integrale wijze bij te dragen aan het op kostenefficiënte wijze reduceren van de nationale CO₂-uitstoot en een ambitieuze energiedoelstelling te realiseren. Provincie, regio en stad lopen hierin als *Nordic City* voorop. Hierin laten wij zien dat de energietransitie een motor kan zijn voor ruimtelijke en economische ontwikkeling in het Noorden.

Zoals minister Kamp al aangaf: Noord-Nederland was de eerste regio die een uitwerking van het energieakkoord presenteerde, gericht op 21% duurzame energie in 2020. Groningen gaat die doelstelling halen. Wij zijn TopDutch! Hier vinden door de gaswinning grote investeringen in de gebouwde omgeving plaats, bestaat een kennisinfrastructuur van zeer hoog niveau op energiegebied en is een sterke lokale ambitie en motivatie bij bedrijven, inwoners en overheden om de energietransitie tot een succes te maken. Wij hebben daarvoor ook concreet het nodige te bieden en maken graag afspraken om over de implementatie van een gezamenlijk plan van aanpak:

- 1) *De stad Groningen voor 2035 CO₂-arm te verwarmen*
Met de noodzaak om versneld tot een verdere reductie van de gasafhankelijkheid te komen en de ambitie te verduurzamen wil de stad Groningen voorop lopen in CO₂-arme verwarming. Met concrete projecten, zoals geothermie en een Kennisexpertisecentrum Warmteopslag. Maar ook met het maken van energiebestemmingsplannen in samenwerking met de netwerkbedrijven.
- 2) *Maximale verduurzaming bij versterking*
In het gaswinningsgebied ligt een majeure opgave om vele woningen te herstellen en te versterken. Door zoveel mogelijk te streven naar nul-op-de-meter hebben niet alleen de bewoners voordeel maar ontwikkelen we ook veel kennis over de beste concepten van energiebesparing. Het wonen van de toekomst krijgt hier vorm: we kunnen een uitdaging omzetten in voorsprong!
- 3) *60% hernieuwbare energie opwekken in 2035 in de provincie.*
De provincie is bereid de (ruimtelijke) regie te nemen in de doelstelling om in 2035 60% van de gebruikte energie duurzaam op te wekken. We investeren in geothermie, een waterstofeconomie en hebben het grootste zonnepark van Nederland in onze provincie liggen. Groningen heeft ook de meeste lokale energiecoöperaties. Met nieuwe modellen voor eigenaarschap en het lokaal neerslaan van de baten kunnen we deze hoge ambitie waarmaken en overstijgen wij de ambitie die u op 14 februari per motie (nr. 511) hebt aangenomen.
- 4) *Investeren in waterstof als energiedrager voor straks*
De noordelijke regio, provincie en stad Groningen en de regiogemeenten investeren in de ontwikkeling van zowel de infrastructuur als de ontwikkeling van vraag en aanbod in de waterstofeconomie. Wind op zee via de Eemshaven biedt kansen voor grootschalige productie van waterstof voor de chemie, de mobiliteit en de bestaande gasinfrastructuur.
- 5) *Werk maken van energiebesparing bij bedrijven*
Stad, regiogemeenten en provincie zetten samen versneld in op energiebesparing bij bedrijven, zowel met stimuleren van maatregelen als met handhaving. Het voorkomen van energieverbruik is de meest effectieve maatregel en de ervaring leert dat dit spoor zeer (ook kosten-) effectief is.
- 6) *Groningen als proeftuin voor innovatieve duurzame mobiliteit*
De Provincie Groningen is eigenlijk Nederland in het klein. Met een verdichte bruisende stad en een groot ruimtelijk gebied er omheen. Groningen leent zich daarom goed voor het uitproberen van nieuwe concepten voor duurzame mobiliteit. Groningen beschikt over een Urban Data Centre van het CBS, het ICT centrum van RDW en een vitale en jonge IT sector. In combinatie met de investeringen in waterstof in bus en trein, maakt dit Groningen tot de ideale proeftuin voor duurzame mobiliteit in Nederland.

Met deze aanpak leveren wij een belangrijke bijdrage aan de nationale doelen. Zowel waar het gaat om de absolute bijdrage aan de nationale doelstellingen, maar vooral ook met betrekking tot kennisontwikkeling, innovatie en ruimte die wij bieden aan het ontwikkelen van nieuwe energie-oplossingen. Dit Gronings bod is een vervolg op onze reactie in het kader van de gevoerde energiedialoog (onze brief van 23 juni 2016, kenmerk 5775671). Het stemt tot tevredenheid dat wij een aantal zaken van onze dialoogbijdrage terugvinden in de Energieagenda, zoals de verschuiving van de energiebelasting van elektra naar gas en de nadruk op ‘de vervuiler betaalt’.

Rol van het Rijk

Met de inspanningen op provinciaal en gemeentelijk niveau zetten we belangrijke en betekenisvolle stappen. Wij beginnen vast met deze nieuwe lokale en regionale overheidstaken. Maar om de effectiviteit van onze inzet te vergroten is het van belang op deze onderdelen het commitment van het Rijk nader te concretiseren. Dit gaat over ruimte en regels. En op sommige dossiers ook om een materieel commitment.

Daarom vragen we van het Rijk gerichte inzet die spoort met deze ambities:

- **Ondersteuning om te komen tot een CO₂-arme warmtevoorziening in de gebouwde omgeving voor alle buurten en dorpen.** De Stad investeert de komende jaren samen met netwerkbedrijven, kennisinstellingen, bewoners en bedrijven fors in verduurzaming van de warmtevoorziening van 92 buurten. Dit zijn plannen die reiken tot achter de voordeur. Het is de grootste wijkvernieuwingsopgave in decennia. Hierbij willen wij komen tot innovatieve producten, kostenreductie en synergie met andere functionaliteiten. Cruciaal zijn daarin het effect op de woningmarkt, de leveringszekerheid van het nieuwe netwerk en de woonlasten van bewoners. Wij verwachten hierin nu al grote stappen te kunnen zetten en de methodologie ook voor andere steden beschikbaar te kunnen maken.
- **Het in ontwikkeling brengen van beoogde én nieuwe kavels voor wind op zee boven de Waddeneilanden.** De Tweede Kamer heeft op 14 februari aangegeven graag meer windparken op zee te zien (motie 510). De hoeveelheid wind op zee moet verder vergroot worden, zowel voor het verkrijgen van draagvlak voor duurzame energie op land als voor het genereren van meer duurzame energie en de stap naar een waterstofeconomie.

- **Regelruimte in de vorm van een warmterecht in plaats van een wettelijke gasplicht in Groningen en voor nieuwe financieringsconstructies die het mogelijk maken om bewoners te ontzorgen in de transitie, om alternatieve verdienmodellen te ontwikkelen en lokale participatie te stimuleren.** Wij bieden onze regio aan als experimenteergebied en trekken graag samen met u op richting de Europese Unie, om daar extra financiering te organiseren en bijvoorbeeld ruimte te krijgen voor een integrale woonlastenbenadering. Waarbij wij vrijstelling vragen voor de geldende regelgeving en toetsingscriteria voor hypothecaire leningen en consumptief krediet en deze aanpassen aan de feitelijke risico's die met de integrale woonlastenbenadering gemoeid zijn. Ook vragen wij ruimte voor netwerkbeheerders om een rol als innovatieve koploper in de transitie te kunnen spelen, bijvoorbeeld om in plaats van investeringen in renovatie van gasnetten, investeringen in toekomstbestendige warmtevoorzieningen te doen. We willen duurzaam energie opwekken, transporteren, delen en verrekenen, zonder last van achterhaalde regelgeving.
- **Het oprichten van een investerings- en ontwikkelingsfonds voor Groningen.** Voor materiële bijdragen voor die onderdelen waar de inzet van het Rijk op projecten en initiatieven het verschil kan maken. Wij denken hierbij aan investeringen in de waterstofeconomie, duurzame mobiliteit en het Kennisexpertisecentrum Warmteopslag. In dit onderzoekscentrum wordt onderzocht hoe we het geothermieproject Warmtestad Noordwest slimmer kunnen maken. Bijvoorbeeld hoe een koppeling tot stand kan worden gebracht tussen overschotten op de elektramarkt en het bufferen daarvan in de vorm van warmte. Ook niet-energie gerelateerde bedrijven moeten hierop een beroep kunnen doen.
- **Het Klimaatinstituut Global Centre of Excellence on Climate Adaptation (GCEA) te vestigen in Groningen.** De vestiging van het klimaatinstituut past uitstekend bij de ambities van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en bewoners in stad en regio. Het ligt voor de hand om het instituut te vestigen in een gebied waar de nadelen van de fossiele energiewinning zo duidelijk zichtbaar zijn, zoals herhaaldelijk beaamd door lijsttrekkers en tijdens het plenaire debat mijnbouw 15 februari jl. De vestiging van het GCEA kan worden gezien als een belangrijke impuls en nieuwe start voor de regio en staat daarmee symbool voor het herstel van vertrouwen richting de Groningers.

Met de steun van de Rijksoverheid op bovenstaande punten verwachten wij in de komende jaren flinke stappen te kunnen zetten richting een CO₂-arme energievoorziening in de gebouwde omgeving en tegelijk te bouwen aan een nieuw economisch perspectief. Wat ons betreft maken we een begin door vanaf 2018 de aardgasbaten volledig te reserveren en in te zetten voor de energietransitie, te beginnen in Groningen.

Groningen blijft trots het stopcontact van Nederland, maar wil daarvan ook zelf de vruchten plukken. Het is voor ons duidelijk dat dit de beste manier is van een nadeel een voordeel te maken. Waarbij zowel het klimaat, als de concurrentiepositie van Nederland, als onze regio profiteren.

Hoogachtend,

Ook namens alle colleges van burgemeester en wethouders in de provincie Groningen,
burgemeester en wethouders van Groningen,
college van gedeputeerde Staten van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

de Commissaris van de Koning,
René Paas

de secretaris,
Henk Jan Bolding